RAADSVOORSTEL

ONDERWERP
Raadsvoorstel voorbereiding ravijnjaar 2026 en verder

BESLISPUNTEN
1
a. Starten van een gezamenlijk traject om te komen tot een structurele ombuiging binnen een bandbreedte van € 3,6 miljoen tot € 7,5 miljoen, om daarmee een sluitend financieel meerjarenperspectief te bereiken, die het tevens mogelijk maakt om te kunnen blijven investeren in Twenterand;
b. Dit traject te volgen aan de hand van het concept ‘De strategische gemeente’ zoals in de bijlage bij dit voorstel is verwoord;
c. Dit traject uit te voeren zoals weergegeven bij het kopje “Uitvoering” in dit voorstel;
d. De kosten te dekken uit de Algemene Risico Reserve;

INLEIDING
Zoals bij u bekend is uit de kadernota is er meerjarig geen sluitende begroting voor onze gemeente als gevolg van het zogenaamde “ravijnjaar 2026”. Dit heeft te maken met een uitname uit het gemeentefonds waardoor grote begrotingstekorten voor gemeenten vanaf 2026 worden voorzien. Om niet te vroeg onnodige en onomkeerbare bezuinigingen door te voeren zijn veel gemeenten tot dusver terughoudend geweest in het nemen van maatregelen ten aanzien van het “ravijnjaar 2026”. Inmiddels heeft de VNG het volgende begrotingsadvies afgegeven: “prepare for the worst and fight for the best”. Ondanks dat er nog steeds sprake is van onduidelijkheid over de exacte consequenties voor de gemeente Twenterand, moet rekening worden gehouden een structureel begrotingstekort in de orde van grootte van € 3,6 miljoen (tekort jaarschijf 2028 vanuit de Kadernota 2025). Als de gemeente Twenterand hier niet tijdig op anticipeert betekent dit dat dat de gemeente vanaf begrotingsjaar 2026 onder preventief toezicht van de provincie komt en investeringen waar geen wettelijke verplichting aan ten grondslag ligt uitgesteld moeten worden.

De gemeente Twenterand staat dus voor een zeer grote opgave, die vraagt om stevige keuzes. Daarbij willen wij voorkomen dat keuzes louter financieel gedreven zijn. In essentie gaat het om scherpe politieke keuzes: waar willen wij – met voorrang – in investeren passend bij onze visie? Om te kunnen blijven investeren in Twenterand willen wij bovendien méér bezuinigen dan strikt noodzakelijk. Afhankelijk van de gewenste investeringen gaat het dan om een structurele ombuigingsopgave van ruwweg 3,6 tot 7,5 miljoen Euro. Dit betekent tegelijkertijd: wat gaan we niet of anders doen om deze financiële ruimte vrij te spelen? Wat ons betreft gaat het om fundamentele keuzes en zijn de financiën daarin volgend. Daarop hebben wij de denklijn “strategische gemeente” geformuleerd. In deze denklijn, die wordt toegelicht in de bijlage, staan ambities vanuit het scenario economisch sterk Twenterand met een sociaal kloppend hart centraal.

De belangrijke rol van de raad is voor ons als college evident. Wij zien daarom de rol van de raad als kaderstellend en budgetallocerend orgaan graag in positie. Om die reden is op 9 juli 2024 in het raadspresidium een memo van het college besproken met een procesvoorstel om een werkgroep op te richten met onder meer raadsleden, de bestuurlijk portefeuillehouder en ambtenaren om samen tot een gedegen en gedragen voorstel te komen. Bij die gelegenheid heeft het raadspresidium de wens uitgesproken om, gezien de complexiteit van de opgave, als gehele raad gedurende het proces betrokken te willen worden. Om aan deze wens van het raadspresidium tegemoet te komen hebben wij een nieuw voorstel uitgewerkt om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Wij stellen voor om allereerst een gezamenlijke bijeenkomst van college en raad te organiseren om het concept strategische gemeente te bespreken en drie commissies samen te stellen rondom de

begrotingsprogramma's Sociaal domein, Ruimte en Economie en vrijetijdsbesteding. Vervolgens worden in afzonderlijke commissievergaderingen investeringen en bezuinigingen verder uitgewerkt in lijn met het concept strategische gemeente. De commissievoorstellen worden vervolgens grof berekend en aan de hand van een raadsvoorstel in de raad besproken. Daarna volgt een doorberekening op detailniveau en verwerking in de programmabegroting.

BEOOGD EFFECT

Het beoogde effect van dit traject is om te komen tot een strategie die resulteert in een sluitend financieel meerjarenperspectief en die het tevens mogelijk maakt om te kunnen blijven investeren in Twenterand.

ARGUMENTEN

1.1 De onzekere, maar naar alle waarschijnlijkheid forse en structurele vermindering van inkomsten heeft grote gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Aangezien dit "ravijn" steeds dichterbij komt, wordt het onverantwoord om hier niet op te anticiperen.

1.2 Door als raad in een vroeg stadium betrokken te zijn bij de voorbereiding op het ravijnjaar 2026 en verder, krijgt de raad de gelegenheid om zijn kaderstellende en budgetallocerende rol op te pakken.

KANTTEKENINGEN

1.1 Het gaat hier om een zeer grote opgave, die veel ambtelijke capaciteit en middelen kost en die zonder commitment van de raad geen kans van slagen heeft.

UITVOERING

Stap	Onderdeel	Termijn
1	Gezamenlijke bijeenkomst van college en raad om het concept strategische gemeente te bespreken en drie commissies samen te stellen rondom de begrotingsprogramma's Sociaal domein, Ruimte en Economie en vrijetijdsbesteding.	Oktober 2024
2	Afzonderlijke commissievergaderingen (ca. twee per commissie) onder leiding van een externe procesbegeleider waarin per programma investeringen en bezuinigingen worden uitgewerkt in lijn met het concept strategische gemeente.	November 2024
3	Grof berekenen van de commissievoorstellen inclusief effecten. Uitkomsten via een raadsvoorstel met de raad bespreken.	December 2024 t/m februari 2025
4	Doorrekenen op voldoende detailniveau voor de programmabegroting	Maart en april 2025
5	Schrijven programmabegroting, bestuurlijk vaststellen, aanbieden aan de raad.	Juni t/m september 2025
6	Vaststellen programmabegroting voor 2026	Oktober 2025

FINANCIËN

- Projectleider: € 100.000,-
- Externe procesbegeleider: € 16.000,-
- Doorrekenen voorstellen: € 42.000,-
- Onvoorzien: € 7.000,-

Totaal: € 165.000,-
De kosten te dekken uit de Algemene Risico Reserve

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst.

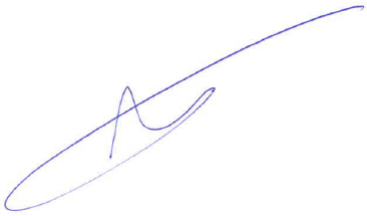
Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris,

P.F.G. Rossen

de burgemeester,

mr. J.C.F. Broekhuizen